



[Bilten Europski poslovi u Hrvatskom saboru](#) mjesečna je publikacija Odjela za europske poslove Sabora. Bilten sadržava informacije o obavljanju europskih poslova u Saboru, pravnim aktima koje institucije Unije dostavljaju nacionalnim parlamentima te o međuparlamentarnoj suradnji.

Tema broja

Ususret izborima za Europski parlament 2019.

Europski parlament sastavljen je od predstavnika građana Unije. Od 1979. članovi se biraju na neposrednim izborima, na temelju općeg, slobodnog i jednakoga biračkog prava s tajnim glasovanjem na vrijeme od pet godina, u skladu s Ugovorima, [Aktom od 20. rujna 1976. o izboru zastupnika u EP](#) (u nastavku: „Izborni akt“) te nacionalnim zakonodavstvom.

Broj zastupnika u EP-u ne smije biti veći od 750, ne računajući predsjednika. Zastupljenost građana je regresivno proporcionalna, a minimalni prag je šest zastupnika iz svake države članice. Nijedna država članica ne može imati više od 96 zastupničkih mjesta u EP-u.

Deveti izbori za EP održat će se u razdoblju **od 23. do 26. svibnja 2019.** (četvrtak - nedjelja) ([Odluka Vijeća 2018/767](#)).

U skladu s čl. 7. [Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske](#) (NN 92/92/10, 23/13 i 143/13), Odluku o raspisivanju izbora donosi predsjednik Republike Hrvatske. Dan provedbe izbora je nedjelja, a iznimno za hrvatske državljane koji glasuju u inozemstvu dan provedbe izbora može biti i subota.

Raspodjela zastupničkih mjesta u devetom sazivu Europskog parlamenta (2019. - 2024.)

EP prije svakih europskih izbora donosi prijedlog sljedećeg saziva EP-a kako bi Europsko vijeće (EV), u skladu s odredbama čl. 14. st. 2. Ugovora o EU-u (UEU), moglo pravodobno usvojiti odluku kojom se utvrđuje sastav EP-a u sljedećem sazivu.

Nakon što je EP na plenarnoj sjednici održanoj 13. lipnja dao svoju [suglasnost](#), EV je 28. lipnja 2018. donijelo [Odluku o utvrđivanju sastava EP-a u razdoblju 2019. - 2024.](#)

Odluka EV-a uzima u obzir povlačenje Ujedinjene Kraljevine (UK) iz EU-a (Brexit) i utvrđuje da će EP u devetom sazivu imati 705 zastupnika, 46 manje nego u tekućem sazivu.

Hrvatska će u razdoblju 2019. — 2024. u EP-u imati 12 zastupnika, odnosno jednog više.

U slučaju da postupak povlačenja UK iz EU-a ne bude okončan do početka mandata sljedećeg saziva EP-a, 1. srpnja 2019., privremeno će se primjenjivati raspodjela mjesta u EP-u iz osmog saziva (2014. — 2019.). Kada Brexit postane pravovaljan i 73 zastupnika iz UK-a „napusti“ EP, preostalih 27 zastupničkih mjesta bit će preraspoređeno između 13 država članica kako bi se bolje odrazilo načelo regresivne proporcionalnosti. Niti jedna država članica neće izgubiti mjesto u EP-u.

Bilten br. 49

Rujan 2018.

Sadržaj: str.

Tema broja 1

Izravno dostavljeni
pravni akti
Europske unije 2

Međuparlamentarna
suradnja u
Europskoj uniji 7



Država članica	Broj zastupničkih mjesta u tekućem sazivu	Broj zastupničkih mjesta u sazivu 2019. — 2024. (nakon Brexita)	Razlika
Njemačka	96	96	=
Francuska	74	79	+ 5
UK	73	0	- 73
Italija	73	76	+ 3
Španjolska	54	59	+ 5
Poljska	51	52	+ 1
Rumunjska	32	33	+ 1
Nizozemska	26	29	+ 3
Grčka	21	21	=
Belgija	21	21	=
Portugal	21	21	=
Češka	21	21	=
Mađarska	21	21	=
Švedska	20	21	+ 1
Austrija	18	19	+ 1
Bugarska	17	17	=
Danska	13	14	+ 1
Slovačka	13	14	+ 1
Finska	13	14	+ 1
Irska	11	13	+ 2
Hrvatska	11	12	+1
Litva	11	11	=
Slovenija	8	8	=
Latvija	8	8	=
Estonija	6	7	+ 1
Cipar	6	6	=
Luksemburg	6	6	=
Malta	6	6	=
UKUPNO	751	705	



Statut i financiranje europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada.

Uredba (EU, Euratom) 2018/673 EP-a i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada **stupila je na snagu 4. svibnja 2018.** U cijelosti je obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Revidiranim pravilima ojačat će se europska dimenzija europskih političkih stranaka te osigurati pravednija raspodjela sredstava, bolja zaštita financijskih interesa EU-a u slučaju prijave i snažnija provedba.

Postroženi su uvjeti za registraciju europskih političkih stranaka - moraju biti zastupljene u najmanje ¼ država članica, a njihove stranke članice moraju zastupati zastupnici u EP-u te u nacionalnim parlamentima, regionalnim parlamentima ili regionalnim skupštinama. Stranke članice mogu biti članice samo jedne europske političke stranke.

Financiranje europskih političkih stranaka postat će proporcionalnije potpori koju ostvare na europskim izborima - 10% sredstava dijeli se među europskim političkim strankama korisnicama u jednakim dijelovima, a preostalih 90% sredstava dijeli se razmjerno udjelu njihovih članova izabranih u EP.

Povećanje transparentnosti - stranke članice europske političke stranke morat će na svojim internetskim stranicama objaviti logotip i politički program europske političke stranke kojoj pripadaju kako bi europska politička stranka mogla dobiti sredstva EU-a.

Preporuke Komisije vezano uz održavanje europskih izbora 2019.

Europska komisija (EK) 14. veljače 2018. objavila je **Komunikaciju** „Europa koja ostvaruje rezultate: institucionalne mogućnosti za učinkovitije funkcioniranje EU-a“ i „**Preporuku** o poticanju europskog karaktera i učinkovite provedbe izbora 2019. za EP“ kojom se ažuriraju i nadopunjuju određeni elementi **Preporuke** EK iz 2013.

1. Uključivanje europskih građana u raspravu o europskim pitanjima pred izbore za EP. Države članice trebale bi do sastanka čelnika EU-a u Sibiu 9. svibnja 2019. organizirati javna događanja radi uključivanja građana u javnu raspravu o pitanjima EU-a i budućnosti Europe. Europske političke stranke i nacionalne stranke trebale bi podizati razinu svijesti građana o bitnim pitanjima Unije i o tome što će u budućem sazivu EP-a one poduzeti u vezi s tim pitanjima.

2. Kandidat za predsjednika EK. Po mogućnosti do kraja 2018. svaka europska politička stranka trebala bi objaviti ime svojeg kandidata za funkciju predsjednika EK, a do početka 2019. njegov politički program.

Komisija podržava nastavak primjene i unapređivanje sustava „vodećih kandidata“, tzv. „**Spitzenkandidaten**“, koji je prvi put primijenjen 2014.

EV je na **neformalnom sastanku** 23. veljače 2018. **podržalo izbor predsjednika EK po modelu tzv. Spitzenkandidaten**, no bilo je suglasno da „ne može unaprijed jamčiti da će jednog od vodećih kandidata predložiti za predsjednika EK. Postupak nije automatski. U Ugovoru je vrlo jasno navedeno da EV ima samostalnu nadležnost imenovanja kandidata, uzimajući u obzir izbore za EP te nakon održavanja odgovarajućih savjetovanja“.

3. Uspostava vidljivije veze između nacionalnih i europskih stranaka. Nacionalne političke stranke koje sudjeluju na izborima za EP trebale bi povećati transparentnost u pogledu europskih stranaka kojima pripadaju, npr. upotrebom njihova logotipa u materijalima koji se koriste za kampanju i glasovanje. Trebale bi zauzeti jasan stav o važnim europskim pitanjima i iznijeti svoje namjere u pogledu sudjelovanja u klubovima zastupnika u EP-u i objaviti kojega kandidata za predsjednika EK podržavaju.



4. Poticanje i olakšavanje informiranja birača o pripadnosti nacionalnih stranaka europskim političkim strankama. Države članice trebale bi poticati i olakšati informiranje biračkog tijela o pripadnosti nacionalnih stranaka europskim političkim strankama kao i o njihovim vodećim kandidatima prije i tijekom izbora za EP, primjerice dopuštajući i potičući obznanjivanje takve pripadnosti u promidžbenom materijalu, na mrežnim stranicama nacionalnih i regionalnih stranaka članica i, gdje je to moguće, na glasačkim listićima.

5. Učinkovita provedba. Nadležna tijela država članica potiču se da na temelju iskustva država članica utvrde najbolje prakse u prepoznavanju rizika za izborni proces od kibernetičkih napada i dezinformacija.

6. Sastav EK. Komisija podsjeća da se, u skladu s [Odlukom](#) EV-a od 22. svibnja 2013., Kolegij povjerenika trenutno sastoji od 28 članova, odnosno jednog člana iz svake države članice. EV treba, prije imenovanja sljedeće Komisije, odlučiti želi li zadržati načelo jednog člana iz svake države članice ili smanjiti broj povjerenika.

Na [neformalnom sastanku](#) 23. veljače 2018. EV **podržalo je zadržavanje načela jednog povjerenika po državi članici.**

Reforma izbornog zakona Europske unije

Europski parlament je potkraj 2015. predložio izmjenu Izbornog akta iz 1976. radi povećanja izlaznosti građana Europske unije, a osobito mladih, na europske izbore, jačanja europske dimenzije izbora, učinkovitijeg funkcioniranja Parlamenta i bolje provedbe izbora.

Nakon dvije i pol godine intenzivnih pregovora, Vijeće je 13. lipnja 2018. postiglo dogovor o novim mjerama za modernizaciju izbornog zakona EU-a i donijelo [Odluku Vijeća 2018/994 o izmjeni Izbornog akta iz 1976.](#)

Da bi stupile na snagu, ove izmjene Izbornog akta također moraju odobriti (ratificirati) države članice u skladu sa svojim ustavnim zahtjevima. Odluka stupa na snagu prvoga dana nakon primitka zadnje obavijesti države članice o završetku ratifikacije.

Nova pravila imaju za cilj povećati sudjelovanje građana na izborima za EP, podići svijest o njihovom europskom karakteru te spriječiti neregularno glasovanje, uz istodobno poštovanje ustavnih i izbornih tradicija država članica.

Predlaže se **minimalni izborni prag** za raspodjelu zastupničkih mjesta koji ne smije biti veći od 5 posto valjanih danih glasova. Određuje se minimalni izborni prag za raspodjelu zastupničkih mjesta od 2 do 5 posto valjanih danih glasova za izborne jedinice s više od 35 zastupničkih mjesta, a taj će se prag primjenjivati i na države članice koje funkcioniraju kao jedna izborna jedinica. Države članice trebaju ispuniti ovu obvezu najkasnije do datuma održavanja izbora za EP 2024.

Druge izmjene izbornog zakona EU-a uključuju nove odredbe o „dvostrukom glasovanju”, glasovanju u trećim državama, različitim načinima glasovanja i vidljivosti europskih političkih stranaka u državama članicama. Države članice imaju obvezu poduzimanja potrebnih mjera s ciljem sankcioniranja građana EU-a koji glasuju u više od jedne države članice. Države članice poticat će se da poduzmu mjere kako bi svojim građanima koji borave u trećim državama omogućile da glasuju na izborima za EP, no i dalje će o tom pitanju odlučivati u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Države članice mogu predvidjeti mogućnosti glasovanja unaprijed, dopisnoga glasovanja te elektroničkog i internetskog glasovanja, pod uvjetom da se poštuju određeni strogi uvjeti i da se dopusti isticanje imena ili logotipa europskih političkih stranaka kojoj nacionalna politička stranka ili pojedini kandidat pripada na glasačkim listićima



Izravno dostavljeni pravni akti Europske unije

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata Ugovora iz Lisabona, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte. Izravno dostavljeni akti objavljuju se dnevno na [mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora](#) s informacijama o oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i rokom za provjeru načela supsidijarnosti.

U razdoblju od 1. do 31. kolovoza 2018. institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskom saboru ukupno 36 pravnih akata na hrvatskom jeziku, od toga 18 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 18 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije. U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu, a prijedlozi zakonodavnih akata koje Komisija objavljuje u okviru inicijativa iz godišnjih programa rada uz naziv akta sadrže i naziv inicijative iz koje proizlaze.

PROMET I TURIZAM

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM(2018) 567	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 391/2009 s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije	2. 8. 2018. 29. 10. 2018.
COM(2018) 568	Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1316/2013 s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije	2. 8. 2018. 29. 10. 2018.

RIBARSTVO

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM(2018) 577	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za očuvanje i kontrolu primjenjivih na području koje regulira Organizacija za ribarstvo sjeverozapadnog Atlantika i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2115/2005 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 1386-/2007	7. 8. 2018. ...

PRAVNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM(2018) 365	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o djelovanju Unije nakon njezinog pristupanja Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla	1. 8. 2018. ...



Izbor izravno dostavljenih neobvezujućih pravnih akata Europske unije

Institucije Europske unije neobvezujućim pravnim aktima kao što su preporuke i mišljenja, komunikacije, izvješća, rezolucije, deklaracije, zelene i bijele knjige definiraju i planiraju provedbu pojedinih politika Europske unije i omogućuju državama članicama odgovarajuću pripremu sudjelovanja u zakonodavnim postupcima.

Od izravno dostavljenih neobvezujućih pravnih akata izdvajamo:

[Pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2018.](#)

Komisija je objavila pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2018. u kojem se usporedno izlažu pokazatelji neovisnosti, kvalitete i učinkovitosti pravosudnih sustava država članica.

Njime se nacionalnim nadležnim tijelima nastoji pomoći da povećaju djelotvornost svojih pravosudnih sustava. Pokazatelji u pregledu za 2018. dodatno su razrađeni u odnosu na prethodne verzije. Posebno se to odnosi na dio o neovisnosti pravosuđa, što je važno za ocjenu vladavine prava. Podaci su detaljniji za sudbena vijeća, uključenost izvršnih vlasti i parlamenata u imenovanje i razrješenje sudaca i predsjednika sudova te za organizaciju službi kaznenog progona. Usto, prvi se put iznose podaci o trajanju postupaka na svim sudskim instancama. Pregled stanja u pravosuđu jedan je od alata (uz Europski semestar, okvir EU-a za vladavinu prava, mehanizam suradnje i provjere te postupke zbog povrede prava) kojima Komisija prati pravosudne reforme u državama članicama. Usto, Komisija smatra da je za dobro financijsko upravljanje sredstvima EU-a u državama članicama potrebno da sudovi budu neovisni, a sudska zaštita djelotvorna. Stoga je Komisija kao dio Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. - 2027. predložila nov mehanizam vladavine prava.

[Prijedlogom uredbe](#) uspostavlja se mehanizam koji Uniji omogućuje da suspendira, smanji ili ograniči pristup sredstvima EU-a u slučaju općenitih manjkova vladavine prava u državi članici.

Glavne su teme koje se razmatraju u pregledu za 2018. sljedeće:

- **neovisnost pravosuđa.** U odnosu na prethodnu ili 2010. godinu poduzetnici smatraju da je pravosuđe jednako neovisno ili neovisnije u dvije trećine država članica, ali i da je u nekima stanje lošije. I građani i poduzeća smatraju da je pritisak vlade i političara glavni uzrok nedovoljne neovisnosti sudova i sudaca. Novi pokazatelj organizacije službi kaznenog progona pokazuje da se općenito teži neovisnijem uredu državnog odvjetnika, a manje obliku u kojem bi on bio podređen ili povezan s tijelima izvršne vlasti
- **financijska sredstva za pravosudne sustave.** Iz proračuna opće države u većini se država članica za pravosuđe izdvajaju podjednaka sredstva, ali razlike među državama članicama i dalje su velike. Države članice se pri utvrđivanju financijskih sredstava uglavnom temelje na povijesnim ili stvarnim troškovima, a manje na stvarnom radnom opterećenju ili zahtjevima sudovima. Kad je riječ o financiranju pravosudnih sustava sredstvima EU-a, to čini 16 država članica
- **učinkovitost pravosudnog sustava.** U državama članicama u kojima ima prostora za napredak on je i vidljiv, ali u nekima su od njih građanski i trgovački postupci i dalje dugotrajni. Kad je riječ o pranju novca, sudski postupci prve instance traju do otprilike jedne godine u približno polovini država članica. U nekim drugima traju prosječno najmanje dvije godine.

Pokazatelji pregleda za 2018. uzeti su u obzir pri ocjenjivanju država članica tijekom Europskog semestra 2018. i izradi Komisijinih prijedloga preporuka za pojedine članice od 23. svibnja 2018.

Vijeće je na prijedlog Komisije u okviru Europskog semestra 2018. preporuke u predmetnom području uputilo nekolicini država članica, točnije njih pet: Hrvatskoj, Italiji, Cipru, Portugalu i Slovačkoj.



Informacija o sastancima predstavnika nacionalnih parlamenata u Europskom parlamentu

Predstavnica Sabora sudjelovala je u kolovozu 2018. na jednom sastanku predstavnika nacionalnih parlamenata država članica Europske unije u Europskom parlamentu (tzv. *Monday Morning Meetings*):

27. kolovoza – o rasporedu međuparlamentarnih sastanaka do kraja 2018. i temama sljedećih sastanaka predstavnika nacionalnih parlamenata.

Bilješka sa sastanka dostupna je na [intranetu](#) Sabora.

Međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji

Međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji obuhvaća suradnju Europskog parlamenta s nacionalnim parlamentima i suradnju nacionalnih parlamenata u okviru parlamentarne dimenzije Vijećem.

Najave međuparlamentarnih aktivnosti u Europskoj uniji za rujan 2018.

17. – 18. rujna – Beč – Međuparlamentarna konferencija o stabilnosti, gospodarskoj koordinaciji i upravljanju u Europskoj uniji

24. – 25. rujna – Bruxelles – sastanak Zajedničke skupine za parlamentarni nadzor Europolu

27. – 28. rujna – Bruxelles – 10. sastanak parlamentarnog partnerstva Azija-Europa



Uredništvo [Biltena](#): Tanja Babić, Tatjana Briški, Gordana Genc, Snježana Ramljak, Mario Straka, Jelena Špiljak

©Hrvatski sabor / Kontakt: ured-mep@sabor.hr